

คำนำ

สิทธิในการได้รับการเยียวยาของผู้เสียหายและจำเลยในคดีอาญาได้รับการรับรองไว้โดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2550 มาตรา 40 (5) ซึ่งมีใจความโดยสรุปว่า ผู้เสียหาย ผู้ต้องหา จำเลยในคดีอาญา มีสิทธิได้รับความคุ้มครอง และความช่วยเหลือที่จำเป็น และเหมาะสมจากรัฐ นอกจากนั้นสิทธิในการได้รับการเยียวยานี้ ยังถูกรับรองโดยพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ. 2544 ด้วย

อย่างไรก็ตามการบังคับใช้กฎหมายในเรื่องดังกล่าวกลับพบปัญหาในหลายประการ เช่น ด้านแนวคิดในการเยียวยาผู้เสียหายและจำเลย และด้านการรับรู้สิทธิของประชาชน เป็นต้น ดังนั้นทางสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ซึ่งเล็งเห็นถึงความสำคัญของการคุ้มครองสิทธิที่จะได้รับการเยียวยาดังกล่าวนี้ จึงได้มอบหมายให้สถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เป็นผู้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องการคุ้มครองสิทธิที่จะได้รับการเยียวยา ความเสียหายของผู้เสียหายและจำเลยในคดีอาญา เพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนารูปแบบวิธีการ และหลักเกณฑ์ในการใช้สิทธิเรียกร้องการเยียวยาจากรัฐของผู้เสียหายและจำเลยในคดีอาญา และ จัดทำข้อเสนอแนะเสนอต่อสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบและนำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป

ในการดำเนินการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ คณะผู้วิจัยใคร่ขอขอบพระคุณบุคลากรในกระบวนการยุติธรรมผู้ทรงคุณวุฒิ อาทิเช่น ศาสตราจารย์ ดร. คณิต ณ นคร รองศาสตราจารย์ ประธาน วัฒนวาณิชย์ ศาสตราจารย์ (พิเศษ) จรัญ ภักดีธนากุล ดร.กิตติพงษ์ กิตยารักษ์ นายชาญเชาวน์ ไชยานุกิจ ร้อยตรี วิจิตร อยู่สุภาพ และ นางสาวณัฏฐา สุวรรณจุฑะ รวมถึง ผู้ทรงคุณวุฒิท่านอื่นที่ไม่ได้เอ่ยนามในที่นี้ทุกท่าน บุคลากรและเจ้าหน้าที่จากสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และจากกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ที่ได้กรุณาให้ความอนุเคราะห์ข้อมูลโดยการให้สัมภาษณ์ และเข้าร่วมในการสัมมนาระดมความคิดเห็นอย่างมีส่วนร่วม อันทำให้คณะผู้วิจัยได้รับข้อมูลอันมีประโยชน์รอบด้านจากผู้ที่มีประสบการณ์ และมีความรู้ความเชี่ยวชาญในกระบวนการยุติธรรม

คณะผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าโครงการวิจัยชิ้นนี้จะเป็นส่วนหนึ่งที่ช่วยทำให้การคุ้มครองสิทธิที่จะได้รับการเยียวยาความเสียหายของผู้เสียหายและจำเลยในคดีอาญา เป็นไปตามแนวทางที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพต่อไป

คณะผู้วิจัย